מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות טענה, נימוקים, טענה נגדית והפרכה במאמר דעה
- לזהות מילות קישור ואת הקשר הלוגי שהן מבטאות
- לנתח את מבנה הטקסט ולחשוף הנחות יסוד סמויות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת הנקרא

1. ב – השעמום הוא מרחב חשוב שיש לשמור עליו
2. ב – הוא מתחיל לשוטט, לחבר זיכרונות ולדמיין
3. ב – ספורטאית שזקוקה לימי מנוחה
4. ב – סבלנות וריכוז
5. ב – להקדיש רבע שעה ביום בלי מסך, מוזיקה או משימה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – היא טוענת ההפך - שהשעמום הוא מרחב שיש לשמור עליו
2. נכון – כך כתוב בפסקה השלישית
3. לא נכון – היא אומרת שזמן הוא משאב יקר, אך מסבירה שמנוחה היא גם חלק מניצול הזמן
4. נכון – הפסקה האחרונה מדברת על עולם שבו כולם רצים

חלק ג' – השלמת מילים

1. מרחב
2. גירוי
3. להתרכז
4. סבלנות
5. קשרים

חלק ד' – מילות קישור והקשר הלוגי

- 1 – ב (סיבה)
- 2 – א (ניגוד)
- 3 – ה (מסקנה/תוצאה)
- 4 – ג (מנייה (סדר נימוקים))
- 5 – ד (ויתור)

חלק ה' – מבנה הטיעון

1. פתיחה בשאלה רטורית והצגת העמדה
2. נימוק ראשון: השעמום מעודד יצירתיות
3. נימוק שני: השעמום מפתח סבלנות וריכוז
4. נימוק שלישי: השעמום מחזיר אותנו לקשר עם אחרים
5. הצגת טענה נגדית והפרכתה
6. הצעה מעשית וסיום מחזק

חלק ו' – חשיבה וכתיבה

1. טענה נגדית: השעמום הוא בזבוז זמן בעולם תחרותי.
   הפרכה: ניצול זמן אמיתי כולל גם מנוחה והתבוננות, לא רק עשייה
2. השעמום מעודד יצירתיות, והוא מפתח סבלנות ויכולת ריכוז

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הציפייה: זיהוי שהשעמום הוא מרחב חשוב שיש לשמור עליו
- הציפייה: זיהוי טענת בזבוז הזמן וההפרכה דרך דימוי הספורטאית או דרך הרעיון שמנוחה היא גם ניצול זמן
- הציפייה: מילת קישור נכונה עם הסבר מדויק של הקשר (סיבה/ניגוד/מסקנה/ויתור)

טיפים להפעלה:

- כדאי לפתוח בשיחה קצרה על חוויית שעמום אישית של התלמידים לפני הקריאה
- מומלץ להדגיש את מבנה 'יש הטוענים... אולם...' כדפוס חוזר בכתיבת טיעון
- בחלק הפתוח כדאי לעודד תלמידים להביא דוגמה אישית משלהם לתמיכה או להפרכה של טענת הכותבת

דף תרגול: בשבחי השעמום - מאמר דעה

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

זהו מאמר שבו כותבת אומרת שטוב להשתעמם לפעמים. נלמד למצוא את הטענה שלה ואת הסיבות שהיא נותנת.

📖 מילון קטן:

טענה	הרעיון המרכזי שהכותב רוצה לשכנע בו
נימוק	הסבר שתומך בטענה
טענה נגדית	דעה הפוכה שהכותב מזכיר כדי להתמודד איתה
הפרכה	תשובה שמחלישה את הטענה הנגדית
פורייה	מצמיחה הרבה, מעודדת רעיונות
גירוי	דבר מבחוץ שמעורר את החושים או המחשבה
מילת קישור	מילה שמחברת בין רעיונות ומראה את היחס ביניהם

1 חלק א' – הבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה הכותבת רוצה לומר?

א) יש לבטל את השעמום ב) השעמום הוא מרחב חשוב שיש לשמור עליו ג) יש להתאמן כל הזמן

ד) יש למלא כל רגע פנוי בפעילות

2. מה המוח עושה בשעמום?

א) הוא נרדם ב) הוא מתחיל לשוטט, לחבר זיכרונות ולדמיין ג) הוא מפסיק לעבוד לגמרי

ד) הוא נעשה עצבני

3. איזו דוגמה הכותבת נותנת נגד מי שחושב ששעמום מבזבז זמן?

א) ילד שמשתעמם בחצר ב) ספורטאית שזקוקה לימי מנוחה ג) תור ארוך לקופה

ד) מחשב שצריך לטעון

4. מה לומדים מלשבת לבד בשקט?

א) מהירות קריאה ב) סבלנות וריכוז ג) זיכרון מספרים ד) כושר גופני

5. מה ההצעה המעשית של הכותבת?

א) לקרוא ספר כל יום ב) להקדיש רבע שעה ביום בלי מסך, מוזיקה או משימה ג) להירשם לחוג

ד) לבטל שיעורים

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הכותבת טוענת שהשעמום הוא אויב שיש להביס	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	לפי המאמר, ילדים שמשתעממים בחצר נוטים להמציא משחקים חדשים	☐	☐
3	הכותבת טוענת שזמן הוא משאב לא חשוב	☐	☐
4	המאמר מסתיים במשפט שמחזק את העמדה באמצעות דימוי של אנשים שרצים	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. השעמום אינו אויב שיש להביס, אלא _____ שיש לשמור עליו

2. כאשר המוח אינו מקבל _____ מבחוץ, הוא מתחיל לשוטט

3. מי שאינו מסוגל לשבת עשר דקות ללא הסחה, יתקשה גם _____

4. השעמום מלמד _____ ומזכיר לנו שלא כל רגע חייב להיות מרגש

5. מתוך החלל הריק נוצרים _____ שלא היו נוצרים אילו כל אחד היה שקוע בעולמו

4 חלק ד' – מילות קישור והקשר הלוגי

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. משום ש	___	**א.** ניגוד
2. אולם	___	**ב.** סיבה
3. לכן	___	**ג.** מנייה (סדר נימוקים)
4. ראשית/שנית	___	**ד.** ויתור
5. ובכל זאת	___	**ה.** מסקנה/תוצאה

5 חלק ה' – מבנה הטיעון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הצגת טענה נגדית והפרכתה
☐	נימוק שלישי: השעמום מחזיר אותנו לקשר עם אחרים
☐	פתיחה בשאלה רטורית והצגת העמדה
☐	הצעה מעשית וסיום מחזק
☐	נימוק שני: השעמום מפתח סבלנות וריכוז
☐	נימוק ראשון: השעמום מעודד יצירתיות

6 חלק ו' – חשיבה וכתיבה

ענו בקצרה.

1. נסחו במילים שלכם את הטענה הנגדית שהכותבת מזכירה ואת ההפרכה שלה

2. ציינו שני נימוקים שהכותבת מביאה לטובת השעמום

כרטיס יציאה

מהי הטענה המרכזית של הכותבת במאמר?

מהי הטענה הנגדית שהיא מזכירה, וכיצד היא מפריכה אותה?

תנו דוגמה אחת למילת קישור מהטקסט והסבירו איזה קשר לוגי היא מבטאת

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀